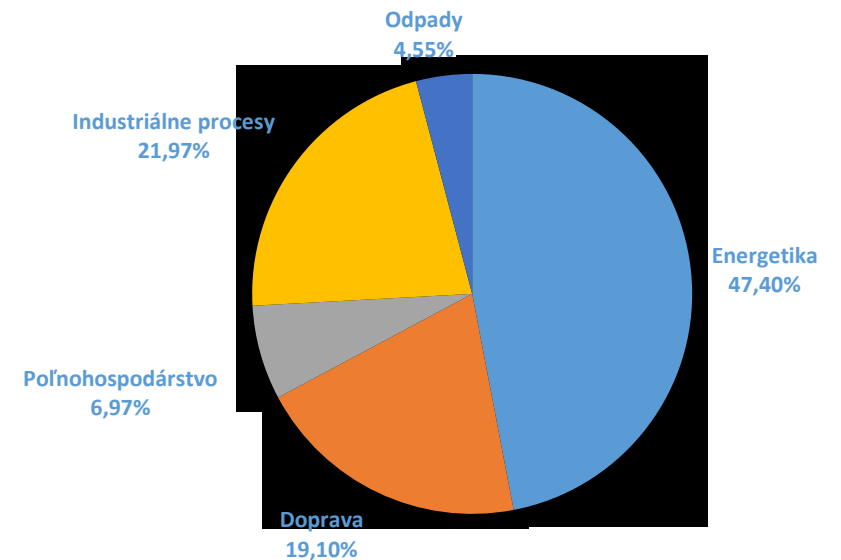

Pracovná skupina pod Radou
vlády pre Európsku zelenú
dohodu

ENERGETIKA

Podiel sektorov na produkcii emisií v rámci SR v roku 2020

- V percentuálnom vyjadrení dosiahnuté emisie v roku 2020 (37 002,71 Gg ekvivalentu CO₂ bez LULUCF a bez nepriamych emisií) predstavujú pokles o 14 % v porovnaní s rokom 2019 a o 49.57% v porovnaní so základným rokom 1990.
- Kľúčové sektory pre znižovanie objemu skleníkových plynov sú:
 - 1.energetika= spaľovanie palív v priemysle, domácnostiach a inštitúciách**
 - 2.industriálne procesy=priemysel
 - 3.doprava

Zdroj: MŽP, SHMÚ

Prečo pracovná skupina pre energetiku

- Energetika sa na celkových emisiách SR podieľa výraznou mierou a preto je nevyhnutná jej účasť pri plnení dekarbonizačného cieľa do 2030 s víziou uhlíkovej neutrality do 2050.
- V súvislosti s prípravou zákona o zmene klímy (marec 2022 - prvý návrh) – sektorový cieľ pre energetiku **nebude v zákone o zmene klímy** z dôvodu:
 - Návrh zákona o zmene klímy má riešiť primárne sektory mimo EU ETS a skoro celá časť emisií v sa nachádza v EU ETS
 - EU ETS riešime v zákone o obchodovaní s emisnými kvótami č. 414/2012 Z. z.

Energetika a EU ETS

Keď sa pozrieme bližšie na emisie skleníkových plynov v energetike okrem dopravy, tak zistíme, že skoro celá časť týchto emisií sa nachádza v EU ETS:

- Konkrétne emisie v energetike sa dajú rozdeliť na emisie zo spaľovania palív v stacionárnych zdrojoch znečistenia, emisie z výroby tepla a elektriny, fugitívne emisie z ťažby, distribúcie ropy a zemného plynu. Okrem spaľovania paliva v stacionárnych zdrojoch znečistenia k celkovým emisiám skleníkových plynov významne prispieva aj znečistenie z malých zdrojov obytných vykurovacích systémov (sektor budov mimo ETS)
- Podiel emisií, na ktoré sa vzťahuje systém EÚ ETS v energetickom priemysle v roku 2020 bol **94,1%**.

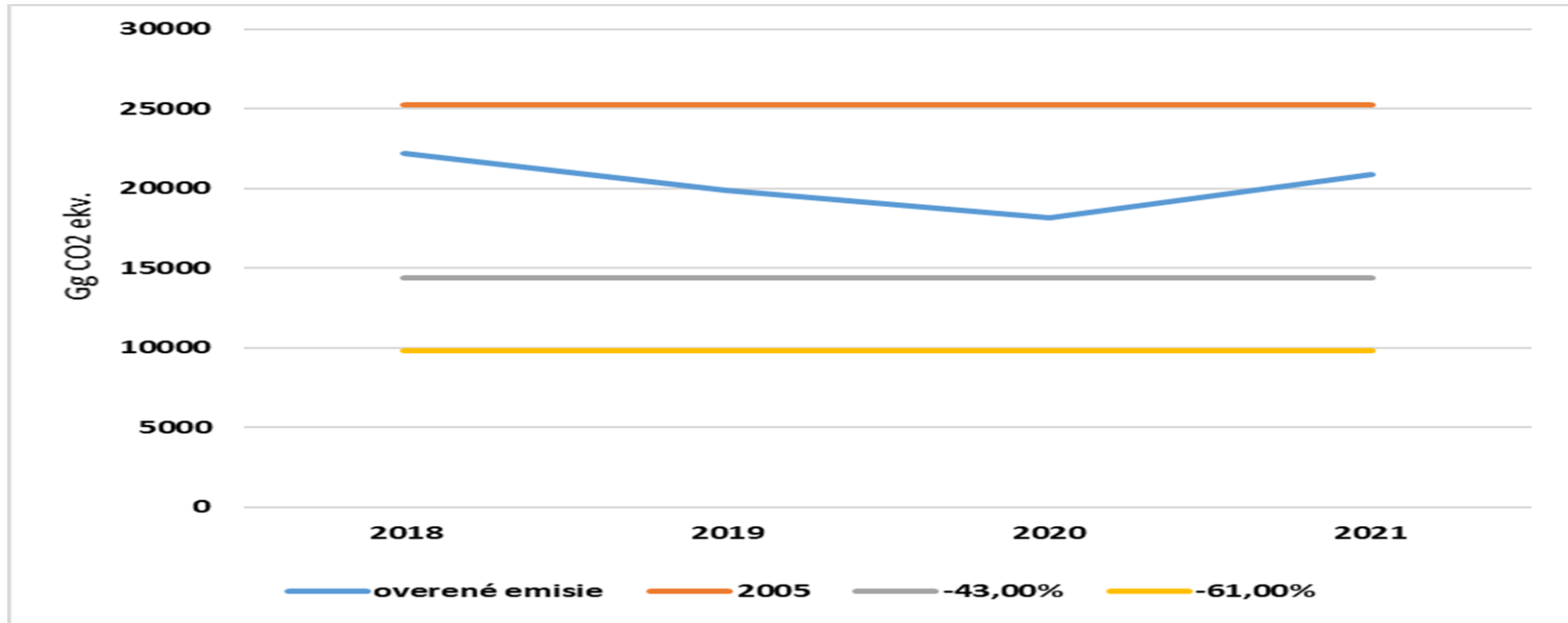
Redukčné ciele pre EU ETS ako celok

- Pre EU ETS máme v stratégiách prijatý cieľ do roku 2030 znížiť emisie ETS o -43% v porovnaní s rokom 2005 (rovnaký cieľ je aj na celoeurópskej úrovni platný).
- Návrh zákona o zmene klímy- v návrhu je stále -43% v porovnaní s rokom 2005
- v súlade s cieľom Fit for 55- zmeníme tento cieľ na -61% v porovnaní s rokom 2005?

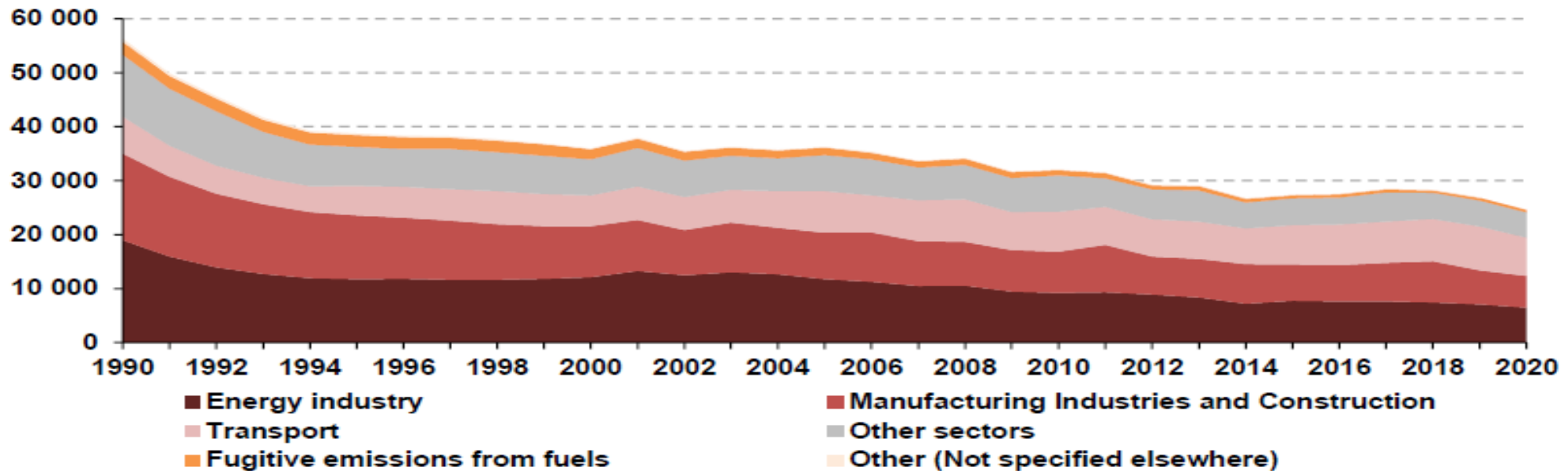
Dôležitosť energetiky z pohľadu emisií na SK

- Sektor energetiky je **zdrojom 47,40 % všetkých emisií** (rok 2020), ktoré sú vyprodukované na Slovensku
- V roku 2018 sa nám podarilo znížiť emisie v EU ETS len o 12% v porovnaní s rokom 2005, v roku 2020 to bolo skoro o 28% a v roku 2021 o 17 %- čo je stále ďaleko od cieľov (-43% resp. -61%) do roku 2030

Plnenie redukčných cieľov pre EU ETS

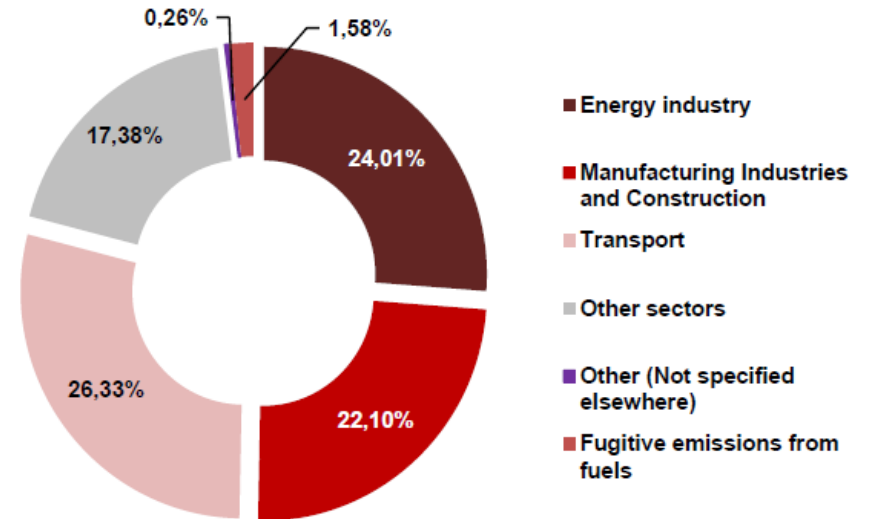
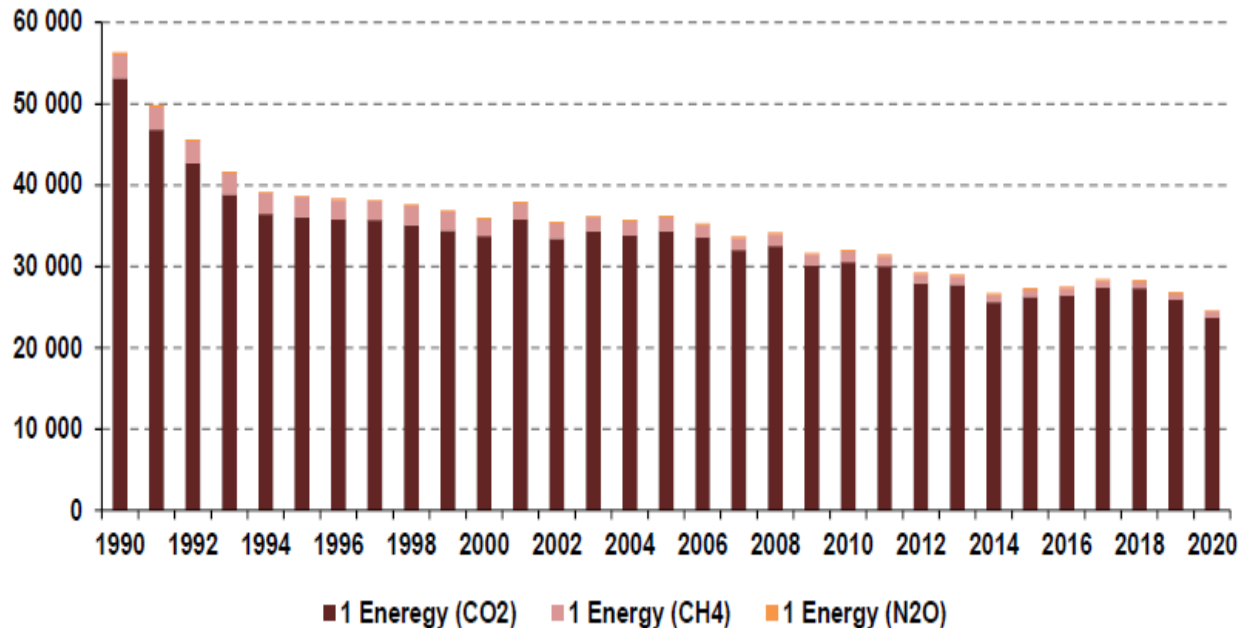
Vývoj emisí skleníkových plynů v sektore energetiky (Gg CO₂ekv.) 1990-2020

Zdroj: MŽP, SHMÚ

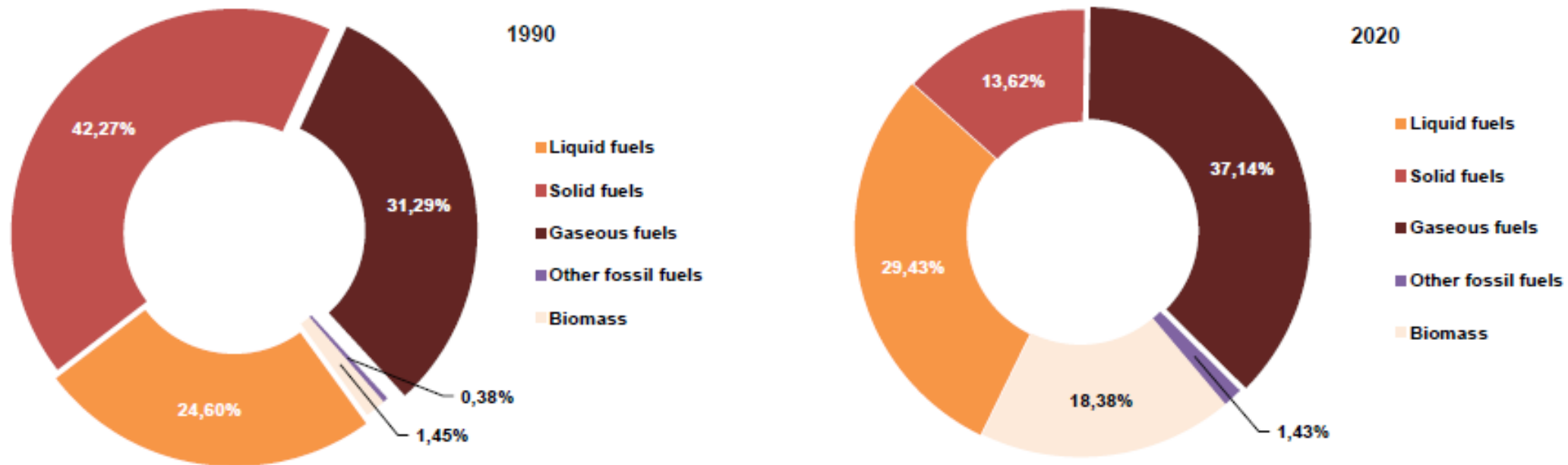
Emisie CO₂ ekv. v roku **2020** – 24 183.42 Gg CO₂ eq., čo predstavuje pokles o **55 %** oproti roku 1990 a pokles o **0,8 %** oproti roku 2019.

Vývoj emisí skleníkových plynů v sektore energetiky (Gg CO2ekv.) 1990-2020

Zdroj: MŽP, SHMÚ

Podiel spotreby palív v rámci kategórie Energetický priemysel v roku 1990 a 2020

Zdroj: MŽP, SHMÚ

Spolufinancovanie dekarbonizácie priemyslu

- **Plán obnovy a odolnosti** - pripravovaná na MŽP schéma štátnej pomoci na dekarbonizáciu priemyslu (komponent 4) s alokáciou vo výške **357 mil. eur** do roku 2026.
- Vyberať sa budú projekty na základe súťažného ponukového konania, kde **podmienka udelenia podpory bude najnižšia suma žiadaného príspevku za ušetrenú tonu emisií**. Zohľadnené bude aj zníženie emisií, **podmienka je aby v podporených podnikoch klesli emisie o minimálne 30 %**. Výzva pre žiadateľov by mala byť k dispozícii v Q4 2022.
- Viac informácií je dostupných na adrese <https://www.planobnovy.sk/>

Spolufinancovanie dekarbonizácie priemyslu

- **Modernizačný fond-** pripravovaná na MŽP schéma štátnej pomoci na dekarbonizáciu priemyslu s alokáciou vo výške **750 mil. eur** do roku 2030.
- Vyberať sa budú projekty na základe súťažného ponukového konania, kde **podmienka udelenia podpory bude najnižšia suma žiadaného príspevku za ušetrenú tonu emisií**. Zohľadnené bude aj zníženie emisií, **podmienka je aby v podporených podnikoch klesli emisie minimálne o 10kt CO₂ekv.**. Výzva pre žiadateľov by mala byť k dispozícii v 2023.
- Viac informácií na adrese:
<https://www.minzp.sk/klima/modernizacny-fond/>

Spolufinancovanie dekarbonizácie priemyslu

Iné finančné nástroje:

- **Environmentálny fond-** notifikuje sa schéma štátnej pomoci pre podniky v odvetviach a pododvetviach, v prípade ktorých sa predpokladá značné riziko úniku uhlíka v súvislosti s premietnutím nákladov emisných kvót v rámci EU ETS do cien elektrickej energie (**kompensácie nepriamych nákladov**).
- **Inovačný fond-** celoeurópsky fond
- **Eurofondy** (staré do roku 2023 +nové pod Programom Slovensko)
- **Fond spravodlivej transformácie-** pôsobnosť MIRRI+ MH SR

Prioritné investičné zámery financované z Modernizačného fondu

- V súčasnosti sú pod **Modernizačným fondom** schválené dve schémy štátnej pomoci – pre teplárenstvo a OZE
- **Schéma pre teplárenstvo** je zacielená na zlepšenie energetickej efektívnosti, modernizáciu energetických systémov vrátane rozvodov tepla na centralizované zásobovanie teplom alebo chladom (CZT), do uskladňovania energie a smart riešení pre rozvody tepla, na zvýšenie podielu elektriny a tepla vyrobeného zariadeniami na VÚ KVET. Indikatívna výška výdavkov plánovaných v rámci tejto schémy pre obdobie 2021 - 2030 je **1 mld. EUR, t.j. 100 mil. ročne**. Vykonávateľom schémy bude **Environmentálny fond**.
- **Schéma štátnej pomoci pre podporu výroby elektriny z OZE** (20 mil. EUR pre rok 2022) je zameraná na podporu investícií do výstavby, rekonštrukcie a modernizácie zariadení na výrobu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie (OZE) s cieľom zvýšenia podielu OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe v SR. Poskytovateľom pomoci v rámci schémy je MŽP SR a **vykonávateľom schémy je MH SR**
- Viac informácií je dostupných na adrese <https://www.minzp.sk/klima/modernizacny-fond/>

Finančné mechanizmy pre zmenu klímy - Ministerstvo hospodárstva SR

Plán obnovy a odolnosti

- Pod Ministerstvom hospodárstva v rámci plánu obnovy bude podporovaných viacero komponentov- **Alternatívne pohony, výskum a inovácie, Zlepšenie podnikateľského prostredia a Obnoviteľné zdroje energie:**
- **Komponent 1-obnoviteľné zdroje energie:**
- **Investície do výstavby nových zdrojov elektriny z OZE** - zvýšenie výrobnnej kapacity z OZE v sektoroch elektroenergetiky v súlade s cieľmi energetickej politiky SR do roku 2030 (aspoň 120 MW nového inštalovaného výkonu) (Q2 2026), alokácia 103 mil. eur
- **Investície do modernizácie existujúcich zdrojov elektriny z OZE** - zabezpečenie modernizácie existujúcich kapacít na výrobu elektriny z OZE (aspoň 100 MW modernizovaného výkonu (Q2 2026), alokácia 62 mil. eur
- **Investície do zvyšovania flexibility elektroenergetických sústav** pre vyššiu integráciu OZE zabezpečiť väčšiu flexibilitu ES SR a zvýšiť voľnú kapacitu pre integráciu variabilných OZE (akumulačné zariadenia s inštalovaným výkonom aspoň 68 MW) (Q2 2026), alokácia 62 mil. eur

Ako dekarbonizovať energetiku?-otázky do diskusie

- Aké máme možnosti pri dekarbonizácii energetiky?
- Aký je potenciál energetiky prispieť k zníženiu emisií?
- Akú úlohu bude zohrávať zemný plyn?
- Sme schopní nahradiť všetky fosílna palivá OZE?